

Autor	ANCOM
Persoană de contact	Ingrid GEORGESCU
Cod document	2014/02/01/RO
Data publicării inițiale	20 ianuarie 2014
Data ultimei modificări	-
Data încheierii procesului de consultare publică	18 februarie 2014
Statut	Proiect
Acțiune așteptată	Răspuns

ANCOM

Autoritatea Națională pentru Administrare
și Reglementare în Comunicații

Str. Delea Nouă nr.2, Sector 3, 030925 București, România
Telefon: 0372 845 400 / 0372 845 454. Fax: 0372 845 402
E-mail: ancom@ancom.org.ro. Website: www.ancom.org.ro

CONSULTARE

**privind acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio
în subbenzile de frecvențe**

791-796 MHz/832-837 MHz și 2530-2570 MHz/2650-2690 MHz

Cuprins

I.	SCOPUL CONSULTĂRII	3
II.	SCURT ISTORIC PRIVIND ACORDAREA DREPTURILOR DE UTILIZARE A FRECVENȚELOR RADIO ÎN BENZILE 791-821 MHz / 832-862 MHz ȘI 2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ A DEȚINERII DREPTURILOR DE UTILIZARE A SPECTRULUI ÎN BENZILE DE FRECVENȚE DESTINATE FURNIZĂRII DE REȚELE PUBLICE ȘI DE SERVICII DE COMUNICAȚII MOBILE	3
III.	CADRUL DE REGLEMENTARE	8
	1. LEGISLAȚIE APLICABILĂ	8
	2. REGLEMENTĂRI TEHNICE LA NIVEL EUROPEAN ȘI NAȚIONAL	9
IV.	OBIECTIVELE ACORDĂRII DREPTURILOR DE UTILIZARE A FRECVENȚELOR RADIO ÎN SUBBENZILE 791-796 MHz / 832-837 MHz ȘI 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz	12
V.	CHESTIONAR.....	12
	1. NECESITATEA ȘI OPORTUNITATEA ORGANIZĂRII UNEI PROCEDURI DE SELECȚIE COMPETITIVE PENTRU ACORDAREA DREPTURILOR DE UTILIZARE A FRECVENȚELOR RADIO ÎN SUBBENZILE DE FRECVENȚE 791-796 MHz / 832-837 MHz ȘI 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz	12
	2. TIPUL DE PROCEDURĂ DE SELECȚIE COMPETITIVĂ APLICABIL PENTRU ACORDAREA DREPTURILOR DE UTILIZARE ÎN SUBBENZILE DE FRECVENȚE 791-796 MHz / 832-837 MHz ȘI 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz.....	13
	3. CONDIȚII PRIVIND DOBÂNDIREA DREPTURILOR DE UTILIZARE A SPECTRULUI	15
	3.1. Cerințe de spectru minimale	15
	3.2. Perioada de valabilitate a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio.....	15
	4. OBLIGAȚII PRIVIND ACOPERIREA ȘI CALITATEA SERVICIILOR.....	16
	5. OBLIGAȚII DE ACCES	17
	6. CALENDARUL ORIENTATIV DE DESFĂȘURARE A PROCEDURII DE SELECȚIE.....	17

I. Scopul consultării

Consultarea publică inițiată prin acest document are drept scop colectarea opiniilor părților interesate cu privire la necesitatea și oportunitatea organizării unei proceduri de selecție competitive pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz, rămase neadjudicate în urma licitației care a avut loc în cursul anului 2012, precum și în ceea ce privește modul și condițiile de acordare a acestor drepturi.

De asemenea, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) își propune să sondeze intențiile operatorilor existenți pe piață sau a unor potențiali nou intrați în ceea ce privește participarea la o eventuală procedură de selecție competitivă organizată de ANCOM în vederea acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile care fac obiectul consultării.

Opiniile și intențiile exprimate cu ocazia acestei consultări vor servi la fundamentarea hotărârii ce urmează a fi luată pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în aceste subbenzi.

Având în vedere importanța resursei limitate de spectru disponibil și a impactului asupra pieței de comunicații electronice a deciziei ce urmează a fi luată de către autoritatea de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice cu privire la viitorul utilizării subbenzilor de frecvențe care fac obiectul consultării, ANCOM consideră utilă consultarea tuturor părților interesate, în scopul asigurării transparenței și imparțialității în procesul decizional și a predictibilității măsurilor de reglementare adoptate.

II. Scurt istoric privind acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile 791-821 MHz / 832-862 MHz și 2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz și situația actuală a deținerii drepturilor de utilizare a spectrului în benzile de frecvențe destinate furnizării de rețele publice și de servicii de comunicații mobile

În perioada august - septembrie 2012 s-a desfășurat procedura de selecție competitivă organizată de ANCOM în scopul acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz.

Procedura de selecție organizată a permis licitarea simultană de blocuri de frecvențe în toate benzile de frecvențe radio disponibile și obținerea de pachete de spectru compuse din blocuri aparținând mai multor benzi de frecvențe, adecvate pentru furnizarea de rețele publice și de servicii de comunicații mobile de bandă largă la nivel național.

Spectrul de frecvențe radio care a făcut obiectul licitației a fost organizat astfel:

- pentru acordarea de drepturi de utilizare a frecvențelor radio, valabile în perioada **01.01.2013 - 05.04.2014**:
 - benzile de frecvențe pereche 890-915 MHz / 935-960 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 25 MHz, împărțite în 10 blocuri duplex cu lărgimea de bandă de 2 x 2,5 MHz fiecare;
 - benzile de frecvențe duplex 1722,7-1752,7 MHz / 1817,7-1847,7 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 30 MHz, împărțite în 6 blocuri duplex cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare.

- pentru acordarea de drepturi de utilizare a frecvențelor radio, valabile în perioada **06.04.2014 – 05.04.2029**:
 - benzile de frecvențe pereche 791-821 MHz / 832-862 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 30 MHz, împărțite în 6 blocuri duplex cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare;

- benzile de frecvențe pereche 880-915 MHz / 925-960 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 35 MHz, împărțite în 7 blocuri duplex cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare;
- benzile de frecvențe pereche 1710-1780 MHz / 1805-1880 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 75 MHz, împărțite în 15 blocuri duplex cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare;
- benzile de frecvențe pereche (FDD) 2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 2 x 70 MHz, împărțite în 14 blocuri duplex cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare;
- banda de frecvențe nepereche (TDD) 2570-2615 MHz, corespunzând unei lărgimi de bandă de 45 MHz, împărțită în 3 blocuri TDD cu lărgimea de 15 MHz fiecare.

În urma licitației s-au obținut următoarele rezultate în ceea ce privește alocarea spectrului de frecvențe radio:

➤ pentru perioada **01.01.2013 – 05.04.2014:**

- în benzile de frecvențe 890-915 MHz / 935-960 MHz:
 - Orange România (*Orange*) a obținut 5 blocuri cu lărgimea de 2 x 2,5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 12,5 MHz;
 - Vodafone România (*Vodafone*) a obținut 5 blocuri cu lărgimea de 2 x 2,5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 12,5 MHz.
- în benzile de frecvențe 1722,7-1752,7 MHz / 1817,7-1847,7 MHz:
 - Orange a obținut 3 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 15 MHz ;
 - Vodafone a obținut 3 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 15 MHz.

➤ pentru perioada **06.04.2014 – 05.04.2029:**

- în benzile de frecvențe **791-821 MHz / 832-862 MHz:**
 - Cosmote a obținut un bloc cu lărgimea de 2 x 5 MHz;
 - Orange a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz;
 - Vodafone a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz.
- în benzile de frecvențe 880-915 MHz / 925-960 MHz:
 - Cosmote Romanian Mobile Telecommunications (Cosmote), a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz;
 - Orange a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz;
 - Vodafone a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz;
 - RCS&RDS a obținut un bloc cu lărgimea de 2 x 5 MHz.
- în benzile de frecvențe 1710-1780 MHz / 1805-1880 MHz:
 - Cosmote a obținut 5 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 25 MHz;
 - Orange a obținut 4 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 20 MHz;
 - Vodafone a obținut 6 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 30 MHz.

- în benzile de frecvențe **2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz (FDD)**:
 - Cosmote a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 10 MHz;
 - Orange a obținut 4 blocuri cu lărgimea de 2 x 5 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 2 x 20 MHz;
- în banda de frecvențe 2570-2615 MHz (TDD):
 - 2K Telecom a obținut 2 blocuri cu lărgimea de 15 MHz fiecare, reprezentând o lărgime de bandă de 30 MHz;
 - Vodafone a obținut 1 bloc cu lărgimea de 15 MHz.

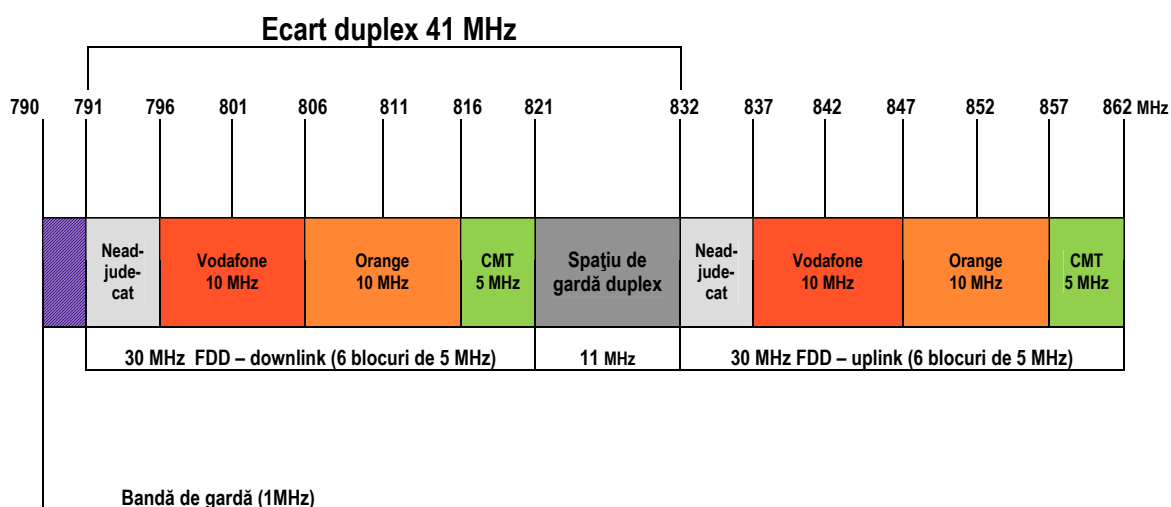
După cum se poate constata din cele prezentate mai sus, în banda de 800 MHz s-au adjudecat 5 din cele 6 blocuri duplex de 2 x 5 MHz disponibile în cadrul licitației, un bloc de 2 x 5 MHz rămânând neadjudecat. Subbenzile de frecvențe pereche corespunzătoare blocului neadjudecat din banda de 800 MHz sunt: **791-796 MHz / 832-837 MHz**.

În banda de 2600 MHz FDD s-au adjudecat 6 blocuri de 2 x 5 MHz din cele 14 disponibile, rămânând neadjudecate 8 blocuri de 2 x 5 MHz. Subbenzile de frecvențe pereche corespunzătoare celor 8 blocuri de 2 x 5 MHz neadjudecate din banda de 2600 MHz FDD sunt: **2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz**.

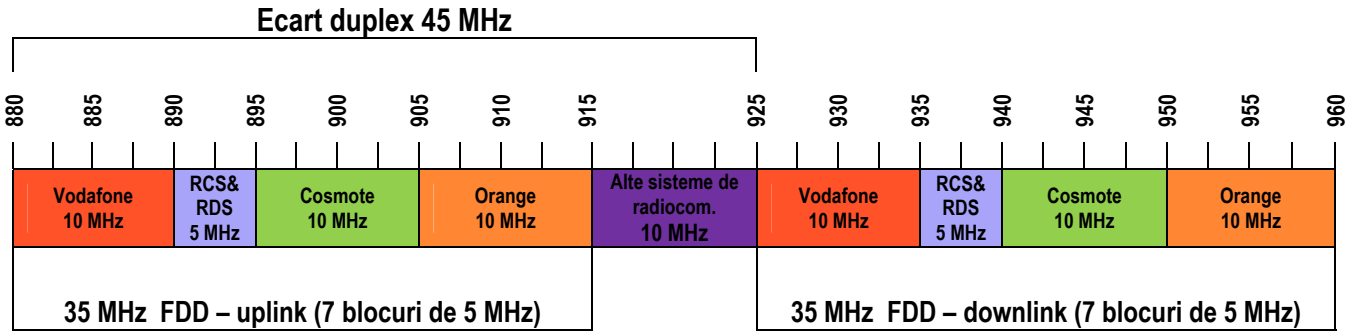
Ca urmare a rezultatelor licitației pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz, ANCOM a emis licențele prin care au fost acordate noi drepturi de utilizare a frecvențelor radio în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz. Perioada de valabilitate a licențelor acordate Cosmote, Orange, RCS&RDS, 2K Telecom și Vodafone este de 15 ani, fiind cuprinsă între 06.04.2014 și 05.04.2029.

Alocările operatorilor de rețele de comunicații mobile în benzile de frecvențe care au făcut obiectul licitației sunt reprezentate în diagramele de mai jos:

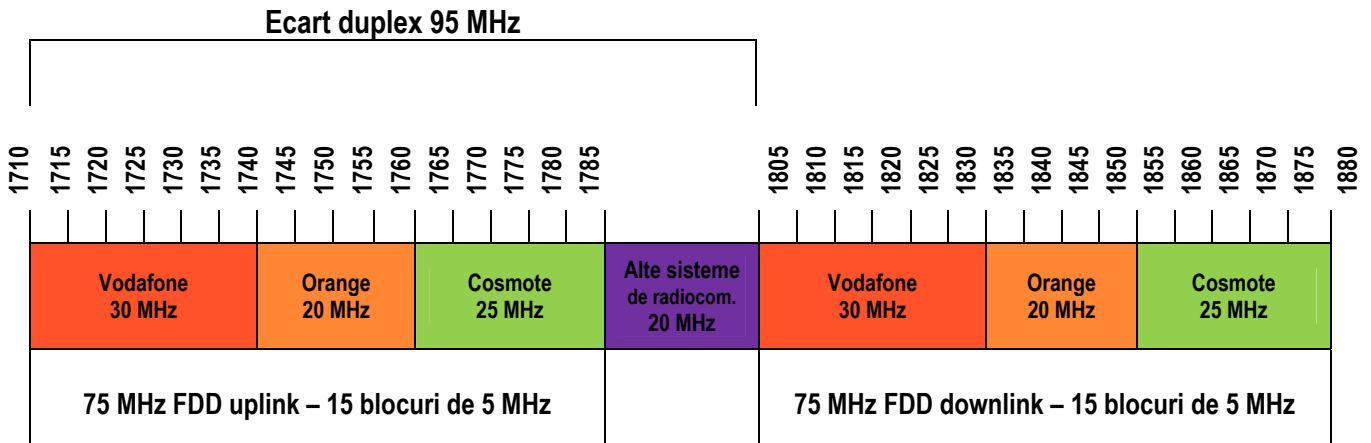
Benzile 791 – 821 MHz / 832 – 862 MHz
- alocări valabile în perioada 06.04.2014 – 05.04.2029 -

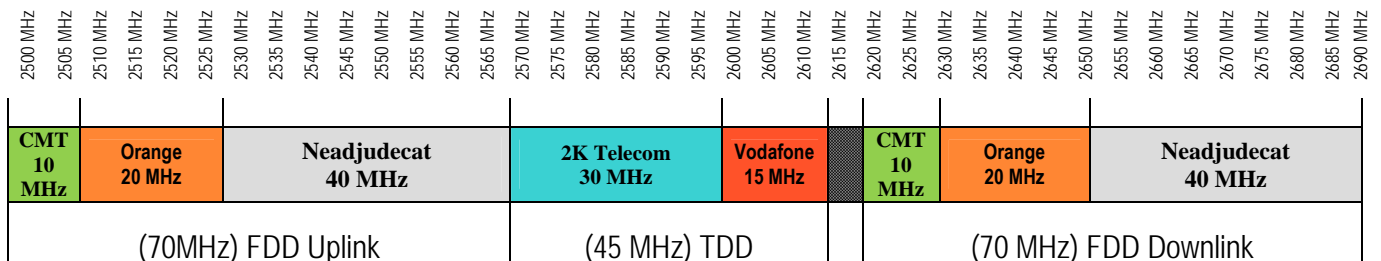
Benzile 880 – 915 MHz / 925 – 960 MHz
- alocări valabile în perioada 06.04.2014 – 05.04.2029 -

Benzile 1710 - 1785 MHz / 1805 - 1880 MHz
- alocări valabile în perioada 06.04.2014 – 05.04.2029 -

Banda de frecvențe 2500 – 2690 MHz
- alocări valabile în perioada 06.04.2014 – 05.04.2029 -

Portofoliile de spectru deținute de operatorii de rețele de comunicații mobile în toate benzile de frecvențe destinate furnizării de rețele publice de comunicații electronice și de servicii de comunicații electronice mobile sunt reprezentate în figura de mai jos:

Alocarea portofoliilor de spectru pe benzi și titulari

800 MHz (FDD)	Neadjudecat 5 MHz	Vodafone 2x10 MHz	Orange 2x10 MHz	CMT 2x5 MHz
------------------	----------------------	----------------------	--------------------	----------------

900 MHz (FDD)	Vodafone 2x10 MHz	RCS&RDS 2 x 5 MHz	Cosmote 2 x 10 MHz	Orange 2x10 MHz
------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--------------------

1800 MHz (FDD)	Vodafone 2x30 MHz	Orange 2x20 MHz	Cosmote 2 x 25 MHz
-------------------	----------------------	--------------------	-----------------------

2100 MHz (FDD)	RCS&RDS 2 x 15 MHz	Cosmote 2 x 14.8 MHz	Orange 2x14.8 MHz	Vodafone 2x14.8 MHz	Nu a făcut obiectul licitației
2100 MHz (TDD)	CMT 5 MHz	ORO 5 MHz	VOD 5 MHz	RCS& RDS 5 MHz	

2600 MHz (FDD)	Cosmote 2 x 10 MHz	Orange 2x20 MHz	Neadjudecat 2 x 40 MHz (8 blocuri)
-------------------	-----------------------	--------------------	---------------------------------------

2600 MHz (TDD)	2K Telecom 1x30 MHz	Vodafone 1x15 MHz
-------------------	------------------------	----------------------

III. Cadrul de reglementare

1. Legislație aplicabilă

Prevederile legale în vigoare relevante în cadrul prezentei proceduri de consultare publică sunt următoarele:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012 (Ordonanța-cadru);
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2012 privind stabilirea unor măsuri pentru eliberarea benzilor de frecvențe radio 830-862 MHz, 1747,5-1785 MHz, 1842,5-1880 MHz și 2500-2690 MHz, aprobată, prin Legea nr. 165/2012, cu modificările și completările ulterioare.
- Decizia Comisiei Europene 2010/267/UE privind condițiile tehnice armonizate de utilizare a benzii de frecvențe 790-862 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în Uniunea Europeană;
- Decizia Comisiei Europene 2008/477/CE privind armonizarea benzii de frecvențe 2500-2690 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității;
- Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 789/2009 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio, cu modificările și completările ulterioare.

Legislația de specialitate din domeniul comunicațiilor electronice dispune că drepturile individuale de utilizare a frecvențelor radio se acordă în cazul în care se urmărește i) să se asigure exploatarea eficientă a resursei limitate de spectru radio, ii) evitarea apariției interferențelor prejudiciabile asupra rețelelor operate de alte persoane care utilizează spectrul radio în condițiile legii, iii) asigurarea calității tehnice a serviciului furnizat ori iv) îndeplinirea altor obiective de interes general.

Totodată, cadrul de reglementare din domeniul comunicațiilor electronice admite posibilitatea ca titularul drepturilor de utilizare a frecvențelor radio să poată utiliza orice tehnologie disponibilă pentru fiecare tip de aplicație stabilită prin TNABF, în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația Uniunii Europene ori poate să furnizeze orice serviciu de comunicații electronice, astfel cum acesta a fost stabilit prin TNABF, în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația Uniunii Europene. Excepțiile de la principiul neutralității tehnologiei utilizate ori a serviciilor furnizate vor trebui definite fără echivoc.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) din Ordonanța-cadru, acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio se realizează prin intermediul unei proceduri deschise, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

Potrivit art. 25 din Ordonanța-cadru, ANCOM poate decide limitarea numărului de licențe ce urmează a fi acordate într-o bandă de frecvențe radio, atunci când este necesară asigurarea utilizării eficiente a frecvențelor radio sau evitarea apariției interferențelor prejudiciabile. Măsura menționată poate fi adoptată cu respectarea a trei condiții: luarea în considerare de către ANCOM a necesității ca măsura să aducă utilizatorilor un maximum de beneficii și să faciliteze dezvoltarea concurenței; acordarea tuturor părților interesate, inclusiv utilizatorilor și consumatorilor, a posibilității de a-și exprima opiniile referitoare la această măsură; publicarea oricărei decizii care limitează numărul de licențe, împreună cu motivarea acestei măsuri.

În cazul licențelor al căror număr a fost limitat, ANCOM acordă dreptul de utilizare printr-o procedură care trebuie să îndeplinească la rândul său o serie de condiții, stabilite de art. 26 alin. (2) din Ordonanța-cadru. Astfel:

- a) tipul procedurii trebuie să fie de selecție competitivă sau comparativă;
- b) procedura trebuie să fie obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională;

- c) procedura nu trebuie să aibă ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței;
- d) acordarea drepturilor de utilizare trebuie să se facă, de regulă, în cel mult 8 luni de la primirea unei cereri în acest sens, termen care poate fi modificat dacă acest lucru este necesar pentru respectarea unui acord internațional referitor la utilizarea spectrului de frecvențe radio sau a pozițiilor orbitale la care România este parte.

Alineatele (2) și (3) ale art. 28 din Ordonanța-cadru definesc tipurile de proceduri de selecție ce pot fi utilizate, respectiv:

- selecția competitivă – reprezintă procedura prin care dreptul de utilizare a frecvențelor radio este acordat câștigătorului unei licitații, ca urmare a oferirii unei valori maxime pentru taxa de licență, având ca punct de pornire valoarea minimă stabilită prin hotărâre a Guvernului, asigurându-se totodată și îndeplinirea unor criterii de planificare de natură tehnică, administrativă ori financiară, după caz;
- selecția comparativă – reprezintă procedura prin care dreptul de utilizare a frecvențelor radio este acordat primului clasat, în urma evaluării ofertelor depuse pe baza unui set de criterii prestabilite de natură tehnică, administrativă ori financiară, după caz.

2. Reglementări tehnice la nivel european și național

2.1. Reglementări tehnice privind utilizarea benzii de 800 MHz

În conformitate cu prevederile Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio în vigoare, coroborate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/2012, banda de frecvențe 790-862 MHz are statut de utilizare neguvernamentală.

În ceea ce privește aplicațiile permise în banda 790-862 MHz și condițiile tehnice armonizate de utilizare a acestei benzi, sunt aplicabile prevederile Deciziei Comisiei Europene 2010/267/UE privind condițiile tehnice armonizate de utilizare a benzii de frecvențe 790-862 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în Uniunea Europeană (TRA-ECS).

Astfel, sistemele de comunicații electronice ce pot utiliza banda 790-862 MHz sunt sistemele terestre conforme cu Decizia 2010/267/UE. Orice tehnologie disponibilă care respectă condițiile tehnice armonizate stabilite prin decizia menționată poate fi utilizată.

Aranjamentul de frecvențe în banda 790-862 MHz, conform Deciziei Comisiei Europene 2010/267/UE, este următorul:

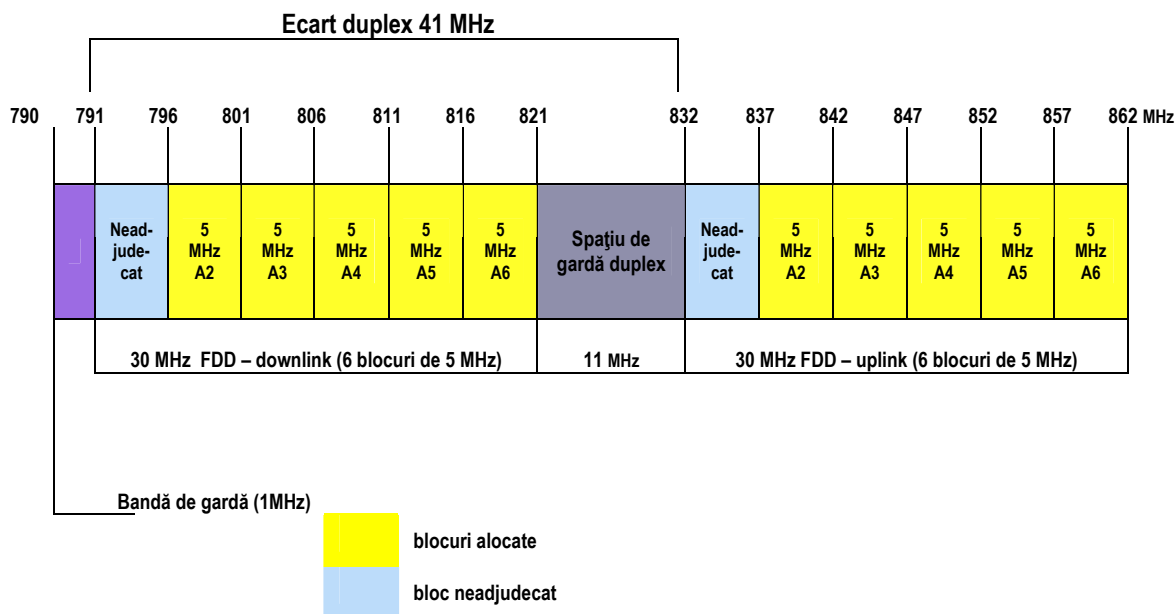
- subbanda 790-791 MHz este păstrată ca bandă de gardă față de banda adiacentă și nu va fi utilizată;
- modul de operare în banda 790-862 MHz este duplex cu diviziune în frecvență (FDD);
- subbanda 791-821 MHz este utilizată pentru emisia stației de bază (legătura descendentă);
- subbanda 832-862 MHz este utilizată pentru emisia stației terminale (legătura ascendentă);
- ecartul duplex este de 41 MHz;
- lărgimile blocurilor alocate vor fi multipli de 5 MHz.

Masca de spectru la marginea unui bloc de 5 MHz din banda 790-862 MHz ce trebuie respectată este cea definită în Anexa Deciziei 2010/267/CE.

Schema aranjamentului de frecvențe în banda de 800 MHz armonizat la nivel european se regăsește în Anexa 1 a Deciziei ECC/DEC/(09)03 privind condițiile tehnice armonizate pentru sisteme care funcționează în banda 790-862 MHz și este reprezentată în continuare.

În diagrama de mai jos sunt, de asemenea, evidențiate blocurile de 5 MHz alocate în cadrul licitației din anul 2012 și blocul rămas neadjudecat.

Aranjamentul armonizat al frecvențelor în banda 790-862 MHz, în blocuri de 5 MHz

Pentru utilizarea frecvențelor radio în benzile 791-821 MHz / 832-862 MHz în zonele de frontieră, sunt aplicabile prevederile următoarelor acorduri tehnice bilaterale:

- „Aranjament tehnic între autoritățile naționale de management al frecvențelor ale Ungariei și României privind coordonarea în zonele de frontieră pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în banda de frecvențe 790-862 MHz, încheiat în 2013”;
- „Acord tehnic între administrațiile de telecomunicații ale României și Ucrainei privind coordonarea utilizării benzii de frecvențe 790-862 MHz de către rețele de radiocomunicații mobile cu serviciile de radionavigație și fix, încheiat la Geneva în februarie 2012”;
- „Acord tehnic între administrațiile de telecomunicații ale României și ale Ucrainei privind coordonarea asignărilor de frecvențe DVB-T în banda 470-790 MHz și criteriile tehnice pentru coordonarea serviciului de radiodifuziune din Ucraina în banda de frecvențe 790-862 MHz cu serviciul mobil terestru din România, încheiat la Geneva în februarie 2012”.

În lipsa acordurilor bilaterale cu țările vecine, sunt aplicabile prevederile notei 5.316A ale art.5 din Regulamentul Radiocomunicațiilor al UIT și recomandarea Comitetului pentru Comunicații Electronice ECC/REC/(11)04 privind planificarea și coordonarea frecvențelor pentru sisteme terestre destinate rețelelor de comunicații mobile/fixe (MFCN) capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în banda de frecvențe 790-862 MHz.

2.2. Reglementări tehnice privind utilizarea benzii de 2600 MHz

În conformitate cu prevederile Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio în vigoare, coroborate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/2012, banda de frecvențe 2500-2690 MHz are statut de utilizare neguvernamentală.

În ceea ce privește aplicațiile permise în banda 2500-2690 MHz și condițiile tehnice armonizate de utilizare a acestei benzi, sunt aplicabile prevederile Deciziei Comisiei Europene 2008/477/CE privind armonizarea benzii de frecvențe 2500-2690 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității (TRA-ECS).

Sistemele de comunicații electronice ce pot utiliza banda 2500-2690 MHz sunt sistemele terestre care respectă măștile de spectru față de marginea blocului (BEM) stabilite în Anexa Deciziei 2008/477/CE. Orice tehnologie disponibilă care respectă condițiile tehnice armonizate stabilite prin decizia menționată poate fi utilizată.

Aranjamentul de frecvențe în banda 2500-2690 MHz, conform Deciziei Comisiei Europene 2008/477/CE, este următorul:

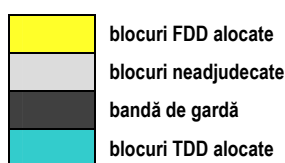
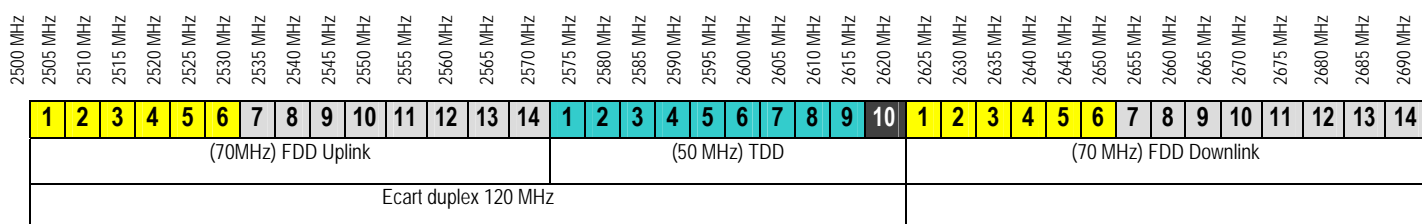
- subbenzile 2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz sunt destinate modului de operare duplex cu diviziune în frecvență (FDD);
- subbanda 2500-2570 MHz este utilizată pentru emisia stațiilor terminale și recepția stației de bază (legătura ascendentă);
- subbanda 2620-2690 MHz este utilizată pentru emisia stației de bază și recepția stațiilor terminale (legătura descendentă);
- ecartul duplex este de 120 MHz;
- subbanda 2570-2620 MHz este destinată modului de operare duplex cu diviziune în timp (TDD);
- lărgimile blocurilor alocate vor fi multipli de 5 MHz.

Pentru utilizarea subbenzii FDD 2650-2690 MHz se vor aplica condițiile pentru blocuri nerestricționate tuturor blocurilor FDD de 5 MHz. Masca de spectru la marginea unui bloc de 5 MHz pentru blocuri nerestricționate: EIRP maxim = 61 dBm/5 MHz.

Schema aranjamentului de frecvențe în banda de 2600 MHz armonizat la nivel european se regăsește în Decizia ECC/DEC/(05)05 privind armonizarea spectrului pentru sisteme IMT care funcționează în banda 2500-2690 MHz și este reprezentată în diagrama de mai jos.

În diagramă sunt evidențiate, de asemenea, blocurile de 5 MHz alocate, precum și cele rămase neadjudicate în cadrul licitației organizate în anul 2012.

Aranjamentul armonizat al frecvențelor în banda 2500 – 2690 MHz, în blocuri de 5 MHz

Pentru utilizarea frecvențelor radio în benzile 2500-2570 MHz / 2620-2690 MHz în zonele de frontieră, sunt aplicabile prevederile „Aranjamentului tehnic între autoritățile naționale de management al frecvențelor ale Ungariei și României privind coordonarea în zonele de frontieră pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în banda de frecvențe 2500-2690 MHz, încheiat în 2013”.

În lipsa acordurilor bilaterale cu țările vecine, sunt aplicabile prevederile notei 5.384A ale art. 5 din Regulamentul Radicomunicațiilor al UIT și recomandarea Comitetului pentru Comunicații Electronice ECC/REC/(11)05 privind planificarea și coordonarea frecvențelor pentru sisteme terestre pentru rețele de comunicații mobile/fixe (MFCN) capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în banda de frecvențe 2500-2690 MHz.

IV. Obiectivele acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz

În identificarea soluției optime de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz, rămase neadjudicate în urma licitației din 2012, ANCOM urmărește îndeplinirea următoarelor obiective privind gestionarea rațională și eficientă a resursei de spectru radio:

- asigurarea condițiilor pentru alocarea eficientă și valorificarea optimă a resursei de spectru radio;
- asigurarea condițiilor de acces echitabil și nediscriminatoriu la resursa de spectru radio;
- asigurarea condițiilor pentru promovarea competiției pe piața de comunicații mobile și evitarea cumulului anticompetitiv de spectru radio;
- asigurarea condițiilor de utilizare eficientă a spectrului radio alocat și de dezvoltare a serviciilor de comunicații mobile de bandă largă;
- asigurarea flexibilității în utilizarea spectrului, a neutralității tehnologice și a serviciilor furnizate și promovarea noilor tehnologii;
- asigurarea condițiilor tehnice de coexistență între sistemele ce vor fi implementate în subbenzile în cauză, între aceste sisteme și alte sisteme de radiocomunicații din benzile adiacente, precum și cu sistemele ce funcționează în aceleași benzi de frecvențe pe teritoriul țărilor vecine, în scopul evitării interferențelor prejudiciabile.

V. Chestionar

1. Necesitatea și oportunitatea organizării unei proceduri de selecție competitive pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz

Întrebarea nr.1

Ținând seama de structura pieței de comunicații mobile din România și de situația actuală a alocării spectrului radio în benzile de frecvențe destinate furnizării rețelelor publice și serviciilor de comunicații mobile, precum și de tendințele de evoluție a cererii de servicii de comunicații mobile de bandă largă,

considerați necesară și oportună organizarea, în perioada următoare, a unei proceduri de selecție competitive pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz, rămase neadjudicate în urma licitației din 2012 ?

Vă rugăm să argumentați răspunsul dumneavoastră.

Întrebarea nr. 2

În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea precedentă, care dintre opțiunile următoare privind perioada organizării procedurii de selecție competitive considerați a fi oportună:

- a) în cursul anului 2014;***
- b) în cursul anului 2015 ?***

Vă rugăm să argumentați răspunsul.

Întrebarea nr. 3

În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea nr. 1, ați participa la o procedură de selecție competitivă în cursul anului 2014, în scopul acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz? Dar la o procedură de selecție competitivă organizată în cursul anului 2015?

(Întrebarea se adresează exclusiv operatorilor existenți care nu dețin spectru în banda de 800 MHz sau dețin mai puțin de 2x10 MHz în banda de 800 MHz și unor potențiali operatori nou intrați pe piață.)

Întrebarea nr. 4

În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea nr. 1, ați participa la o procedură de selecție competitivă, în cursul anului 2014, în scopul acordării de drepturi de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz? Dar la o procedură de selecție competitivă organizată în cursul anului 2015 pentru acordarea aceluiași drepturi?

(Întrebarea se adresează exclusiv operatorilor existenți care dețin 10 MHz în banda de 800 MHz).

Întrebarea nr. 5

În cazul unui răspuns negativ la întrebarea nr.1, când considerați că ar trebui organizată procedura de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz ?

Vă rugăm să argumentați răspunsul.

Întrebarea nr. 6

Sunteți de acord ca organizarea procedurii de selecție competitive să fie demarată numai după exprimarea în prealabil a interesului și angajamentului ferm privind participarea la o eventuală procedură de selecție, prin depunerea de cereri în vederea acordării de drepturi de utilizare a spectrului în subbenzile de frecvențe în cauză, procedura de selecție urmând să fie organizată numai dacă cererea agregată de spectru depășește cantitatea de spectru disponibil ?

2. Tipul de procedură de selecție competitivă aplicabil pentru acordarea drepturilor de utilizare în subbenzile de frecvențe 791-796 MHz / 832-837 MHz și 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz

Pentru acordarea drepturilor de utilizare a spectrului în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz, în anul 2012, ANCOM a aplicat o procedură de selecție competitivă care a constat într-o etapă de rundă primară de licitație de tip „clock auction”, urmată de una sau două runde suplimentare de licitație cu ofertă închisă („sealed bid auction”) pentru blocurile neadjudicate în rundele primare și de o rundă de licitație cu ofertă închisă pentru alocarea blocurilor concrete în cadrul fiecărei categorii de blocuri pentru câștigătorii blocurilor generice din etapele anterioare.

Licitatie de tip „clock auction”:

- procedură de licitație iterativă, în runde multiple, în care se licitează simultan mai multe blocuri de spectru abstracte (generice) grupate în diferite categorii, la prețuri prestabilite, anunțate de organizator la începutul fiecărei runde;

- în cadrul fiecărei runde, participanții depun oferte indicând cantitatea de blocuri generice pe care doresc să o achiziționeze din cadrul fiecărei categorii, la prețul stabilit pentru acea categorie în runda respectivă;
- prețul este incrementat crescător de la o rundă la alta pentru categoriile de blocuri în care cererea depășește oferta;
- procesul se repetă până când cererea nu mai depășește oferta pentru nicio categorie de blocuri.
- permite licitarea de pachete de spectru;
- asigură flexibilitatea participanților de a depune oferte pentru diferite combinații de spectru din mai multe benzi de frecvențe;
- participanții își pot modifica distribuția ofertelor pentru diferitele blocuri în fiecare rundă, cu respectarea unei reguli de activitate menite să stimuleze participarea pe parcursul licitației și să descurajeze jocul speculativ;
- conduce la descoperirea în comun, de către participanți, a prețului care reflectă valoarea de piață;
- determină numărul de blocuri generice obținut de câștigătorii licitației în cadrul fiecărei categorii;
- poate fi urmată de o etapă de licitație de tip „sealed bid auction”, prin care se stabilesc blocurile de spectru concrete pentru fiecare dintre câștigătorii blocurilor generice din etapa de „clock auction”.

Licitarea propriu-zisă a fost precedată de o etapă de calificare, în cadrul căreia, în urma evaluării cererii inițiale de blocuri de frecvențe în cadrul fiecărei categorii, se puteau lua următoarele decizii:

- a) organizarea etapei de licitație începând cu rundele primare, în cazul în care cererea agregată depășea numărul de blocuri de frecvențe disponibile în cadrul procedurii de selecție în cel puțin o categorie;
- b) organizarea etapei de licitație începând cu runda/rundele suplimentare, în cazul în care cererea agregată nu depășea numărul de blocuri de frecvențe disponibile în cadrul procedurii de selecție în nicio categorie și rămâneau blocuri pentru care nu exista cerere.
- c) organizarea numai a rundei de alocare a etapei de licitație, în cazul în care cererea agregată nu depășea numărul de blocuri de frecvențe disponibile în cadrul procedurii de selecție în nicio categorie și nu rămâneau blocuri pentru care nu exista cerere.

În rundele primare ale etapei de licitație (etapa principală), ofertanții au concurat pentru obținerea de blocuri de frecvențe abstracte în cadrul uneia sau mai multor categorii de blocuri de frecvențe (pachete de spectru), specificând numărul blocurilor generice pe care aceștia doreau să le achiziționeze în fiecare dintre categoriile de blocuri disponibile.

Toate ofertele din etapa principală au fost depuse pentru pachete de blocuri de frecvențe, valabile în integralitatea lor. Blocurile generice din toate categoriile au fost licitate simultan, ceea ce a permis licitarea de pachete de spectru, blocurile din cadrul unei categorii având aceeași cotație (puncte de eligibilitate) și fiind substituibile pe parcursul licitației.

Cantitatea maximă de spectru asupra căruia un ofertant putea dobândi drepturi de utilizare era limitată de numărul total de puncte de eligibilitate de care dispunea fiecare ofertant și de restricțiile și condițiile aplicabile în cadrul procedurii de selecție.

Rundele primare au avut scopul de a determina ofertele câștigătoare, respectiv ofertanții câștigători și pachetul de spectru câștigat de fiecare, precum și prețurile de bază pe care câștigătorii le aveau de plătit pentru obținerea pachetului respectiv.

În cazul în care în urma depunerii ofertelor inițiale sau în urma desfășurării rundelor primare rămâneau blocuri de frecvențe abstracte neadjudicate, ANCOM putea decide organizarea unei runde suplimentare de ofertare, iar dacă și în urma acesteia rămâneau în continuare blocuri neadjudicate, se putea decide organizarea unei a doua runde suplimentare.

În urma runde/rundelor suplimentare se determinau ofertele câștigătoare pentru blocurile rămase neadjudicate după rundele primare, respectiv ofertanții câștigători, precum și prețurile de bază aferente ofertelor câștigătoare, pe care ofertanții le aveau de plătit.

Rundele primare și runda/rundele suplimentare au avut ca scop determinarea ofertanților câștigători și a numărului de blocuri generice obținute de aceștia în fiecare categorie de blocuri.

După etapa rundelor primare și suplimentare s-a desfășurat o rundă de alocare având drept scop determinarea poziției individuale în cadrul fiecărei benzi de frecvențe a blocurilor abstracte obținute de fiecare câștigător în etapa anterioară, respectiv alocarea blocurilor de frecvențe concrete.

Întrebarea nr. 7

Ținând seama de experiența dobândită de ANCOM și de furnizorii de rețele publice și de servicii comunicații electronice în urma desfășurării licitației de spectru din anul 2012,

considerați oportun ca, în cazul în care cererea de spectru agregată depășește cantitatea de spectru disponibil în cel puțin una dintre subbenzi, acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în subbenzile 791-796 MHz/832-837 MHz și 2530-2570 MHz/2650-2690 MHz să se facă printr-o procedură de selecție competitivă similară celei organizate în anul 2012?

În cazul unui răspuns negativ, vă rugăm să argumentați răspunsul și să propuneți o soluție alternativă viabilă.

3. Condiții privind dobândirea drepturilor de utilizare a spectrului

3.1. Cerințe de spectru minimale

Întrebarea nr. 8

În cazul participării la procedura de selecție competitivă a unui operator nou intrat, considerați că obținerea blocului de spectru din banda de 800 MHz ar trebui condiționată de obținerea unei anumite cantități de spectru în banda de 2600 MHz, în vederea asigurării unui pachet de spectru minimal pentru implementarea unei rețele publice de comunicații mobile de bandă largă la nivel național?

Întrebarea nr. 9

În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea nr. 8, ce cantitate de spectru minimă considerați că ar trebui să obțină la licitație în banda de 2600 MHz un operator nou intrat, pentru a putea furniza o rețea publică eficientă de comunicații mobile de bandă largă la nivel național?

3.2. Perioada de valabilitate a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio

Întrebarea nr. 10

Ținând seama că drepturile de utilizare a frecvențelor radio acordate în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz, ca urmare a licitației desfășurate în anul 2012, au o valabilitate de 15 ani, în perioada 06.04.2014 – 05.04.2029,

considerați oportună alinierea datei de expirare a valabilității drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile 791-796 MHz/832-837 MHz și 2530-2570 MHz/2650-2690 cu data de expirare a licențelor deja acordate, respectiv 05.04.2029 ?

4. Obligații privind acoperirea cu servicii

Prin caietul de sarcini pentru organizarea procedurii de selecție competitive în vederea acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz, care a avut loc în anul 2012, au fost impuse obligații de acoperire distincte pentru licențele acordate în benzile de frecvențe sub 1 GHz și respectiv în benzile peste 1 GHz, cu perioada de valabilitate 06.04.2014 – 05.04.2029.

(A se vedea cap. 3.3.1 al caietului de sarcini care poate fi consultat la adresa:

http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Caiet_de_sarcini_procedura_multibanda_800_900_1800_2600_02_07_2012.pdf).

Întrebarea nr. 11

a) Considerați oportun ca obligațiile de acoperire asociate blocului din banda de 800 MHz pentru un operator nou intrat să fie similare celor asociate drepturilor de utilizare a frecvențelor în benzile sub 1 GHz pentru un operator nou intrat, impuse în cadrul procedurii de selecție competitive desfășurate în anul 2012, cu decalarea corespunzătoare a termenelor de îndeplinire cu o perioadă egală cu cea cuprinsă între data intrării în vigoare a licențelor acordate în urma licitației din 2012, respectiv 6 aprilie 2014, și data intrării în vigoare a noii licențe pentru utilizarea blocului din banda de 800 MHz?

b) Dar în ceea ce privește obligațiile de acoperire asociate drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz, în cazul unui operator nou intrat care ar deține drepturi doar în aceste subbenzi, considerați oportun ca obligațiile să fie similare celor asociate licențelor acordate în benzile de peste 1 GHz, cu decalarea corespunzătoare a termenelor de îndeplinire cu o perioadă egală cu cea cuprinsă între data intrării în vigoare a licențelor acordate în urma licitației din 2012, respectiv 6 aprilie 2014, și data intrării în vigoare a unor noi licențe în subbenzile disponibile din banda de 2600 MHz?

În cazul în care nu sunteți de acord, vă rugăm să indicați care ar trebui să fie obligațiile de acoperire, în opinia dumneavoastră, argumentând totodată răspunsul.

Întrebarea nr. 12

În cazul acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile 791-796 MHz / 832-837 MHz și respectiv 2530-2570 MHz / 2650-2690 MHz unor operatori existenți, considerați că ar trebui impuse obligații de acoperire suplimentare față de cele stabilite prin licențele deja acordate?

În cazul răspunsului afirmativ, vă rugăm să indicați care ar trebui să fie, în opinia dumneavoastră, obligațiile de acoperire suplimentare.

În cazul unui răspuns negativ, vă rugăm să îl argumentați.

5. Obligații de acces

Întrebarea nr. 13

Considerați că pentru titularii drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile supuse consultării ar trebui stabilite obligații de acces similare celor prevăzute în cap. 3.3.3. al „Caietului de sarcini pentru organizarea procedurii de selecție competitive în vederea acordării drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2600 MHz” ?

În cazul unui răspuns negativ, vă rugăm să îl argumentați, indicând care ar trebui să fie, în opinia dumneavoastră, obligațiile de acces pentru titularii drepturilor de utilizare a frecvențelor în subbenzile care fac obiectul consultării.

6. Calendarul orientativ de desfășurare a procedurii de selecție

Întrebarea nr. 14

Care considerați că ar trebui să fie un calendar orientativ pentru pregătirea și desfășurarea procedurii de selecție, având în vedere activitățile enumerate mai jos:

- a) Depunerea de cereri în vederea acordării drepturilor de utilizare a spectrului în subbenzile de frecvențe în cauză și exprimarea fermă a interesului privind participarea la o eventuală procedură de selecție
- b) Anunțarea faptului că se impune organizarea procedurii de selecție competitive (în cazul în care cererea depășește oferta)
- c) Publicarea caietului de sarcini – versiunea inițială
- d) Consultarea caietului de sarcini și transmiterea de observații
- e) Sinteza observațiilor și publicarea caietului de sarcini – versiunea finală
- f) Publicarea anunțului
- g) Depunerea solicitărilor de clarificări
- h) Publicarea răspunsurilor la solicitările de clarificări
- j) Primirea candidaturilor
- k) Anunțarea candidaturilor calificate/necalificate
- l) Depunerea de contestații
- m) Soluționarea contestațiilor
- n) Anunțarea faptului că se impune organizarea primei etape a licitației și a datei de începere sau anunțarea faptului că nu se impune organizarea primei etape de licitație precum și anunțarea ofertanților câștigători cu privire la blocurile abstracte câștigate și la data de începere a unor eventuale runde suplimentare sau a runde de alocare
- o) Sesiune de informare asupra regulilor de desfășurare a licitației
- p) Lansarea licitației
- q) Încheierea rundelor primare și/sau suplimentare
- r) Runda de alocare
- s) Anunțarea rezultatelor licitației
- t) Acordarea licențelor